

Universitat Autònoma de Barcelona

Consell Social

Next Generation: no ens podem equivocar

Som a l'equador del 2021 i seguim en una cruïlla. La situació de la pandèmia ha millorat en alguns països, però segueix aguantant encara en moltes altres àrees geogràfiques. I aquesta tràgica crisi sanitària no acabarà fins que tot el planeta estigui vacunat.

Malauradament, els contagis, les hospitalitzacions i els morts s'han convertit en estadístiques, excepte per a les persones afectades i els seus éssers estimats i els que en tenen cura. Però la veritat és que el món segueix sense nord i desbordat. La solució no vindrà simplement amb les vacunes, ja que aquesta crisi està creant noves derivades.

Quan aquesta pandèmia entri en els seus últims cops de cua, aflorarà una crisi global, les dimensions de la qual ningú encerta a calibrar. I no tinc clar que siguem capaços de trobar vacunes per a això. Mentrestant, el món segueix cada vegada més polaritzat. A tot arreu, amb disfresses diferents, ens trobem societats embolicades en enfrontaments que cada vegada són més aferrissats. L'afany de poder i el repartiment de diners són el veritable origen de tot. És sempre el mateix. Jo, ingènuament, vaig arribar a pensar que la Covid- 19 seria el factor que ens uniria, l'enemic comú, però ni això, els egos són insaciabls, i no tan sols no ha estat així, sinó tot el contrari. Imagino que un cop més, molts pensen allò de "a riu regirat", el de sempre, "guany de pescadors". I el més greu és que no només seguim davant la incertesa sanitària —que en això estem millor—, sinó que seguim a les palpentes, que ningú s'equivoqui. La lluita pel poder i el control de l'economia és la pandèmia perenne. El poder és l'objectiu, l'economia l'arma i, per a alguns, la pandèmia sanitària l'idoni i desgraciat brou de cultiu.

A hores d'ara, quan qualsevol predicció és una temeritat, hauríem de reconèixer d'una vegada per totes les nostres limitacions i ignorància en temes tan rellevants com els que ens aguaiten i als quals hem de fer front. Seguim actuant més per intuïció o interessos que per coneixement. Cal creure en la ciència i, per això, les universitats i les seves esferes de coneixement han de ser, ara, més útils i necessàries que mai. També és quan hauríem de ser valents, escoltar més a la societat silenciosa i majoritària i enardir menys a les multituds de forma interessada. Hem de deixar de ser manejats per líders somiadors plens de xerrameca buida i triar gestors experts com Draghi o Merkel, si és que volem

afrontar les quatre grans crisis que ens amenacen i que a més estan entrelaçades: la sanitària, l'econòmica, la climàtica i la social.

Fixeu-vos que no cito la política, ja que considero que aquesta és la conseqüència de les anteriors i que aquestes, entre bé o mal gestionades, poden canviar el nostre destí i el curs de la humanitat en els propers lustres. La nostra societat — i no parlo de país, perquè entenc que la crisi és tal, i tan global, que no hi ha frontera que la pari—, requereix que tots unim esforços per retornar a una certa normalitat, en el ben entès que normalitat no significa en absolut la acceptació que tot està bé. Per això, entenc que el futur ha d'enfilar en el si de la col·laboració públic-privada, una cosa que segur no agrada a alguns, però que involucra tothom.

Aquesta solució ha de ser harmònica, intensa i enfocada en els interessos comuns i globals, tenint clar que allò que és perfecte és enemic d'allò que és bo. Cap solució és perfecta i sempre sorgiran les comparacions. Però és ara quan s'han d'assumir riscos, per descomptat controlats, ben analitzats i argumentats i, això sí, sempre basats en el coneixement. El major risc en aquesta vida és no assumir riscos.

Els fons NextGenerationUE són la gran oportunitat per a aquesta Europa que ha anat perdent lideratge. Per això, aquests fons s'enfoquen de forma molt transversal, però la base és la col·laboració públic-privada. Aquesta pot prendre moltes formes, des de la societat mixta, passant per la concessió, el contracte de serveis, l'encàrrec de gestió o altres fórmules. El que sí és cert és que l'important no és la titularitat jurídica, sinó l'estructura en què es constitueix aquesta col·laboració, la regulació que la regeix, les normes que marquen la conducta i els objectius que es pretenen. Sempre m'ha costat entendre la diferència i els avantatges d'un sistema sobre l'altre —em refereixo al privat o al públic—. Cadascun d'ells té els seus avantatges i els seus desavantatges. El que sí és cert és que tots dos s'han de gestionar bé, amb ètica, amb rigor, amb sostenibilitat i respecte amb l'entorn que l'acull i finança.

L'empresa privada, a més d'oferir un retorn als seus accionistes que han arriscat la seva inversió per donar suport al projecte, agradi o no, genera riquesa. La seva reputació és el seu bé més preuat i es basa en la bona gestió, però també ha d'oferir un retorn social. La institució pública, a la vegada, ha d'atendre les necessitats de la societat en general i, a través de les seves diferents administracions i institucions, afrontar i cobrir —amb els recursos que li proporciona la societat— aquelles necessitats bàsiques que tot ciutadà mereix, sempre amb eficiència i transparència. Els diners públics no són diners d'un estat, d'un país o dels seus governs, són de la societat, que és qui els aporta perquè els seus governants els administrin amb eficiència i equitat, cosa que és una mica complexa, difícil i sempre subjecte a interpretacions; però per a això es va inventar la democràcia.

La col·laboració públic-privada és la convergència d'interessos, d'objectius i de coneixement, i fa que s'alineïn esforços amb recursos. És per això que la Unió Europea ha fet molt bé en emfatitzar que els fons "Next Gen" hauran de ser distribuïts molt transversalment i gestionats mitjançant una intensa i estreta

col·laboració entre tots dos àmbits, amb enorme rigor i transparència. Només així serem capaços de recuperar el to d'una societat que ha patit i segueix patint un impacte brutal a nivell mundial. Comença l'era de l'equilibri entre drets i deures, aquests últims massa oblidats.

Finalitzo amb paraules d'experts. Joseph E. Stiglitz ens diu que "Tota economia d'èxit, tota societat d'èxit, implica tant al govern com als mercats. Cal que hi hagi un paper equilibrat. És qüestió no només de quant, sinó també de què ". I Luis Ángel Rojo afirma que "La tasca dels economistes és convèncer els governants i agents socials que els Reis Mags no existeixen".

Gabriel Masfurroll Lacambra
6 de juliol de 2021